

Anonymizované znenie

Preklad

C-321/24 – 1

Vec C-321/24

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

30. apríl 2024

Vnútroštátny súd:

Tribunal Judiciaire de Paris

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

4. apríl 2024

Žalobkyňa:

BC

Žalovaná:

S. C. P. Attal et Associés

TRIBUNAL JUDICIAIRE DE PARIS (SÚD V PARÍŽI, FRANCÚZSKO)

Overenie nákladov

[omissis]

PREDBEŽNÉ UZNESENIE

DAŇOVEJ SUDKYNE

zo 4. apríla 2024

ŽALOBKYŇA

BC

[omissis] 75005 PARÍŽ

Prítomná v konaní

ŽALOVANÁ

S. C. P. ATTAL & ASSOCIES

[omissis] 75008 PARÍŽ

[omissis]

UZNESENIE

I – Stručné zhrnutie predmetu sporu

- 1 XY, francúzska štátna príslušníčka, zomrela 29. júla 2020 v Belgicku, kde mala obvyklý pobyt.
- 2 Jej právnou nástupkyňou je jej sestra BC, francúzska štátna príslušníčka, francúzska daňová rezidentka, s bydliskom vo Francúzsku.
- 3 Dedičstvo po XY tvorí hnutel'ný a nehnuteľný majetok nachádzajúci sa v Belgicku a vo Francúzsku.
- 4 Pán Marchant, notár v meste Uccle (Belgicko), začal dedičstvo riešiť 12. októbra 2020. V ten istý deň spísal dedičský akt.
- 5 Spoločnosť SCP ATTAL & Associés, notár v Paríži (Francúzsko), bola požiadaná o vypracovanie priznania k dedičstvu vo Francúzsku.

2

Anonymizované znenie

- 6 Dňa 2. marca 2021 BC zaplatila preddavok na funkčný pôžitok francúzskeho notára vo výške 15 300 eur, vypočítaný na základe odhadovanej celkovej hrubej hodnoty dedičstva, na ktoré sa má vypracovať priznanie a ktoré sa nachádza vo Francúzsku a v Belgicku, t. j. 2 750 000 eur.
 - 7 Francúzske priznanie k dedičstvu bolo podpísané 18. marca 2021 a podané na príslušný registračný úrad 23. marca 2021.
 - 8 Pán Marchant, belgický notár, vypracoval 24. apríla 2021 priznanie k dedičstvu v Belgicku pokrývajúce všetok majetok, vo Francúzsku aj v Belgicku.
 - 9 BC zaplatila funkčný pôžitok belgického notára vo výške 16 621,30 eur bez dane, vypočítaný z celkovej hrubej hodnoty dedičstva, ktorú stanovil, t. j. 2 838 422,41 eur.
 - 10 Francúzsky notár požiadal tajomníka tribunal judiciaire de Paris (súd v Paríži, Francúzsko) o vydanie osvedčenia o overení nákladov na účely zdanenia jeho odmeny pozostávajúcej z funkčného pôžitku vypočítaného na základe celkovej hrubej hodnoty majetku priznaného vo Francúzsku, t. j. 2 716 652,41 eur, a z výdavkov vo výške 14 177,60 eur.
 - 11 Dňa 20. júla 2022 tajomník tribunal judiciaire de Paris (súd v Paríži) vypracoval osvedčenie o overení nákladov, ktoré vyčíslil na 14 052,61 eura, pričom z nich vylúčil len výdavky na kopírovanie a ponechal v nich funkčný pôžitok vo výške vypočítanej francúzskym notárom z celkovej hrubej hodnoty dedičstva.
 - 12 BC osvedčenie o overení nákladov napadla doporučeným listom s doručenkou doručeným 24. júna 2022 do kancelárie tribunal judiciaire de Paris (súd v Paríži).
 - 13 Po niekoľkých listoch so žiadosťami o predloženie pripomienok boli strany predvolané na pojednávanie 28. septembra 2023.
 - 14 Vec bola odročená na pojednávanie 7. decembra 2023, na ktoré sa BC dostavila osobne a spoločnosť SCP ATTAL & Associés sa dostavila v zastúpení svojím právnym zástupcom.
 - 15 1. BC odkazuje na svoje písomné vyjadrenia a žiada, aby bolo osvedčenie o overení nákladov zrušené a aby bolo vyhotovené nové osvedčenie, v ktorom sa funkčný pôžitok francúzskeho notára vypočíta zo základu 660 331,87 eura, ktorý predstavuje len tú časť hrubej hodnoty majetku, ktorá sa nachádza vo Francúzsku. Preto žiada o vrátenie rozdielu dane zaplatenej preddavkom.
15. 2. Uvádza dva žalobné dôvody:
- a) základ pre výpočet notárskeho funkčného pôžitku musí byť totožný so základom pre výpočet daňových nárokov; podľa francúzsko-belgickej zmluvy z 20. januára 1959 je pritom základom pre výpočet daní vo Francúzsku výlučne hodnota majetku nachádzajúceho sa vo Francúzsku;

b) odmena francúzskeho notára vypočítaná z celkovej hrubej hodnoty dedičstva bez zohľadnenia odmeny belgického notára, ktorý je miestne príslušný na riešenie dedičstva vzhľadom na obvyklý pobyt zosnulej v Belgicku, takisto vypočítanej z celej hrubej hodnoty dedičstva, predstavuje obmedzenie voľného pohybu kapitálu podľa článku 63 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), pretože znižuje hodnotu dedičstva.

15. 3. BC nespochybňuje princíp odmenenia francúzskeho notára za vypracovanie priznania k dedičstvu, ale len jeho základ, a teda jeho výšku. Okrem toho za ostatné úkony, ktoré francúzsky notár vykonal, ako sú osvedčenia o vlastníctve, zaplatila bez toho, aby ich spochybnila.

16 1. Spoločnosť SCP ATTAL & Associés odkazuje na svoje písomné podania a žiada o potvrdenie osvedčenia a o pripočítanie nepriznanej sumy 124,99 eura vrátane dane, t. j. spolu splatných 14 177,60 eura vrátane dane. Okrem toho si uplatňuje nárok na náhradu trov konania vo výške 2 400 eur.

16. 2. Domnieva sa, že:

a) základ jej odmeny musí zahŕňať všetok majetok v dedičstve, či už vo Francúzsku, alebo v inom štáte;

b) základ dane v skutočnosti tvorí všetok majetok v dedičstve, či už vo Francúzsku, alebo v inom štáte, ale daň je splatná len z majetku, ktorý sa nachádza vo Francúzsku, a to podľa francúzsko-belgickej zmluvy;

c) jej funkčný pôžitok vypočítaný z celkovej hrubej hodnoty dedičstva, ktoré sa nachádza vo Francúzsku aj v Belgicku, je splatný.

17 17.1. Vec bola odročená 11. januára 2024 a následne 29. februára 2024 s cieľom požiadať účastníkov konania o vyjadrenie k možnosti prejudiciálnej otázky týkajúcej sa žalobného dôvodu založeného na porušení článku 63 ZFEÚ, ktorý uviedla BC.

17. 2. BC zaslala svoje pripomienky e-mailom doručeným 15. februára 2024, pričom sa vyslovila v prospech predloženia prejudiciálnej otázky z dôvodu, že je legitímne spochybníť zlučiteľnosť dvojitého finančného zaťaženia spočívajúceho v odmeňovaní dvoch notárov s právom Únie.

17. 3. Spoločnosť SCP ATTAL & Associés e-mailom z 28. februára 2024 oznámila, že nemá pripomienky, a len požiadala, aby jej neboli účtované prípadné náklady na predbežnú otázku, keďže sa domnieva, že žiadosť nepodala.

18 Odročenie bolo predĺžené 4. apríla 2024.

II – Uplatniteľná vnútroštátna právna úprava a judikatúra

Procesný rámec jurisdikcie

- 19 Daňovým sudcom je predseda súdu alebo ním poverený sudca. Je príslušný rozhodovať o námietkach proti osvedčeniam o overení nákladov uvedeným v článku 695 code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok) v súlade s postupom stanoveným v článkoch 704 až 718 toho istého poriadku. Má takisto právomoc rozhodovať o sporoch týkajúcich sa honorárov súdnych úradníkov alebo verejných úradníkov či úradných osôb v súlade s postupom stanoveným v článkoch 719 až 721 code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok), ktorý stanovuje priamu jurisdikciu súdu.
- 20 Notár je verejný úradník a úradná osoba a jeho postavenie stanovilo ordonnance n°45-2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat (nariadenie č. 45-2590 z 2. novembra 1945 o postavení notárov).
- 21 Článok L444-1 code de commerce (Obchodný zákonník) stanovuje, že odmenu notára môžu tvoriť:
- funkčný pôžitok, t. j. regulovaná sadzba, stanovená zákonom za úkon, na ktorý má súdny úradník monopol,
 - honorár, na ktorom sa slobodne dohodol s klientom, za služby, ktoré súdny úradník poskytuje súbežne s inými profesiami.
- 22 Úkony vykonané notárom a odmeňované funkčným pôžitkom sú uvedené v tabuľke 5 pripojenej k článku R444-3 bodu 1 code de commerce (Obchodný zákonník).
- 23 Notár môže navyše požadovať náhradu nákladov a výdavkov, ktoré vynaložil, a to vo výške skutočných nákladov alebo paušálnej sadzby v súlade s článkom R444-12 code de commerce (Obchodný zákonník). Tieto náklady a výdavky sú stanovené v prílohe 4-8 bode 6 s odkazom na článok R444-3 bod 2 code de commerce (Obchodný zákonník).
- 24 Odmeny sú nákladmi podľa článku 695 bodu 6 code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok), rovnako ako výdavky účtované v súlade s bodom 5 toho istého článku.
- 25 V prípade ťažkostí týkajúcich sa nákladov môžu strany alebo súdny úradník predložiť vec tajomníkovi príslušného súdu, ktorý overí ich výšku a vydá osvedčenie o overení nákladov podľa článkov 704 a 705 code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok). Príslušný súd je určený v článku 52 code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok): buď súd, na ktorom vznikli náklady súvisiace s konaním, alebo súd, v ktorého pôsobnosti súdny úradník vykonáva svoje povinnosti, ak pohľadávky týkajúce sa nákladov, funkčných pôžitkov a výdavkov nevznikli v priebehu konania.
- 26 V súlade s článkami 708 a 709 code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok) možno osvedčenie o overení nákladov napadnúť: predseda súdu alebo na tento účel poverený sudca rozhodne o námietke vydaním daňového príkazu,

a to po tom, ako získal pripomienky strán alebo ako o ne požiadal. Sudca môže takisto postúpiť žiadosť na súdne pojednávanie podľa článku 712 code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok).

- 27 Podľa článkov 710 a 711 code de procédure civile (Občiansky súdny poriadok) súd rozhodne o daňovej pohľadávke a o súvisiacich nárokoch na náhradu nákladov, pričom vykoná všetky potrebné úpravy, a to aj bez návrhu, a uvedie všetky sumy, ktoré už boli prijaté ako preddavok.

Uplatniteľné hmotnoprávne predpisy

- 28 Priznanie k dedičstvu sa riadi článkom 800 code général des impôts (Všeobecný daňový zákonník) a musia ho podať dedičia. Ide o informácie, ktoré sa zasielajú daňovým úradom, aby mohli vypočítať daň z dedičstva, a ktoré musia zahŕňať aktíva a pasíva imania zosnulého a uvádzať totožnosť dedičov.
- 29 Podľa článkov 800 a 802 code général des impôts (Všeobecný daňový zákonník) musí byť priznanie k dedičstvu podrobné a úplné a musí zahŕňať majetok nachádzajúci sa vo Francúzsku aj v zahraničí, v súlade so zásadou teritoriality vymedzenou v článku 750 ter code général des impôts (Všeobecný daňový zákonník) (pozri úradný daňový vestník BOI-ENR-DMTG-10-50-70-17/03/2014, ktorý predložila spoločnosť SCP ATTAL & Associés ako dôkaz č. 4).
- 30 Francúzsko a Belgicko podpísali 20. januára 1959 zmluvu v oblasti daní, ktorá stanovuje mechanizmus na zohľadnenie dane zaplatenej v jednom z týchto štátov, aby sa zabránilo dvojitému zdaneniu.
- 31 Ak má dedičstvo hodnotu vyššiu ako 5 000 eur a ak dedičstvo zahŕňa nehnuteľnosť, je nutné obrátiť sa na notára. Článok L312-1-4 code monétaire et financier (Menový a finančný zákonník) umožňuje dedičovi uzavrieť účty zosnulého a dosiahnuť vyplatenie finančných prostriedkov tým, že preukáže svoje postavenia dediča potvrdením podpísaným všetkými dedičmi s uvedením toho, že dedičstvo neobsahuje žiaden nehnuteľný majetok, a ak je suma nižšia ako 5 000 eur, čo je suma stanovená v nariadení zo 7. mája 2015 vydanom na základe článku L312-4-1 code monétaire et financier (Menový a finančný zákonník). V ostatných prípadoch sa na preukázanie postavenia dediča podľa článku 730-1 code civil (Občiansky zákonník) vyžaduje tzv. acte de notoriété (akt o všeobecnej známosti) vypracovaný notárom, pričom účasť notára je povinná aj vtedy, keď je súčasťou dedičstva nehnuteľnosť, pretože sa stará o zverejnenie prevodu majetku v katastri nehnuteľností na príslušných Services de Publicité Foncière (katastrálne úrady, Francúzsko) [článok 4 décret n° 55- 22 du 4 janvier 1955 portant réforme de la publicité foncière (dekrét č. 55-22 zo 4. januára 1955 o reforme katastra nehnuteľností)].
- 32 Priznanie k dedičstvu je dokument, na ktorý sa vzťahuje číslo 8 tabuľky 5 v prílohe 4-7 k článku R444-3 bod I code de commerce (Obchodný zákonník), v ktorom sú uvedené služby poskytované notármi.

- 33 Poplatok za priznanie k dedičstvu je stanovený v článku A444-63 code de commerce (Obchodný zákonník). Funkčný pôžitok, ktorý si notár za priznanie k dedičstvu účtuje, sa vypočíta v pomere k celkovej hrubej hodnote dedičstva takto:
- od 0 do 6 500 eur: 1,548 %,
 - od 6 500 do 17 000 eur: 0,851 %,
 - od 17 000 eur do 30 000 eur: 0,580 %,
 - viac ako 30 000 eur: 0,426 %.
- 34 Podľa francúzskej judikatúry sa základ pre výpočet dane nezhoduje so základom pre výpočet notárskeho funkčného pôžitku: v prípade, ktorý uvádza BC, Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko) potvrdil názor prvého predsedu cour d'appel de Versailles (Odvolací súd Versailles, Francúzsko), ktorý konštatoval, že základ dane sa zhoduje so základom pre výpočet funkčného pôžitku, ale nevyslovil to ako všeobecne platné pravidlo (Cass. Com., 4. októbra 2011, opravný prostriedok č. 10-20.218). Naopak, Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol, že tieto dva základy sa môžu nezhodovať, pretože notársky funkčný pôžitok sa musí vypočítavať z celkovej hrubej hodnoty dedičstva bez odpočítania pasív, hoci pri výpočte daní z dedičstva sa odpočet pasív vykoná (Cass. 1re Civ., 6. februára 1996, opravný prostriedok č. 93-21.108).

III – Právo Európskej únie

- 35 Článok 63 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) zakazuje všetky obmedzenia pohybu kapitálu medzi členskými štátmi, ako aj medzi členskými štátmi a tretími krajinami.
- 36 Zásada voľného pohybu kapitálu stanovená v článku 63 ods. 1 ZFEÚ vyplýva z článku 67 ods. 1 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, v ktorého pôvodnom znení sa vyžadovalo, aby členské štáty medzi sebou postupne zrušili obmedzenia pohybu kapitálu osôb s bydliskom v členských štátoch, ako aj akúkoľvek diskrimináciu z dôvodu štátnej príslušnosti alebo bydliska strán, alebo miesta, kde sa tento kapitál investuje.
- 37 V článku 1 smernice Rady 88/361/EHS z 24. júna 1988, ktorou sa vykonáva článok 67 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva, sa stanovuje odstránenie obmedzení pohybu kapitálu medzi osobami s bydliskom v členských štátoch podľa prílohy I k tejto smernici. Podľa bodu XI-D prílohy I k tejto smernici sú dedičstvá a odkazy pohybu kapitálu osobnej povahy.
- 38 V bode 16 rozsudku z 30. júna 2016 (vec C-123/15, ECLI:EU:C:2016:496) Súdny dvor Európskej únie uviedol, že: „... dedičstvá, v prípade ktorých dochádza k prechodu majetku zanechaného zosnulou osobou na jednu alebo viac osôb,

podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora predstavujú pohyby kapitálu v zmysle článku 63 ZFEÚ s výnimkou prípadov, keď sa ich podstatné prvky nachádzajú v jedinom členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. februára 2006, van Hilten-van der Heijden, C-513/03, EU:C:2006:131, body 39 až 42; zo 17. januára 2008, Jäger, C-256/06, EU:C:2008:20, body 24 a 25; zo 17. októbra 2013, Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, body 19 a 20, ako aj z 3. septembra 2014, Komisia/Španielsko, C-127/12, neuverejnený, EU:C:2014:2130, body 52 a 53)“.

- 39 Súdny dvor Európskej únie rozhodol v rozsudku z 26. mája 2016, Európska komisia/Helénska republika, vec C-244/15, EU:C:2016:359, že podľa ustálenej judikatúry *„medzi opatrenia zakázané článkom 63 ZFEÚ, ktoré predstavujú obmedzenia pohybu kapitálu, patria v prípade dedenia také opatrenia, ktoré majú za následok zníženie hodnoty dedičstva osoby s bydliskom v inom štáte, než je štát, v ktorom sa nachádza dotknutý majetok a ktorý zdaňuje dedenie tohto majetku (pozri najmä rozsudky z 11. decembra 2003, Barbier, C-364/01, EU:C:2003:665, bod 62, ako aj zo 17. októbra 2013, Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, bod 23)“.*
- 40 Zníženie hodnoty dedičstva prostredníctvom uplatnenia vnútroštátnych pravidiel preto predstavuje obmedzenie voľného pohybu kapitálu. Súdny dvor v rozsudku z 23. februára 2006, van Hilten-van der Heijden, vec C-513/03, EU:C:2006:131, bod 44, rozhodol takto: *„z ustálenej judikatúry vyplýva, že opatrenia zakázané článkom 73b ods. 1 Zmluvy, ako sú obmedzenia pohybu kapitálu, zahŕňajú opatrenia, ktoré odrádzajú osoby nemajúce bydlisko v členskom štáte od investovania v ňom alebo odrádzajú osoby majúce bydlisko v predmetnom členskom štáte od investovania v iných štátoch, kde v prípade dedenia účinkom týchto opatrení je zníženie hodnoty dedičstva po osobe majúcej bydlisko v inom štáte než členskom štáte, kde sa nachádza predmetný majetok a ktorý zdaňuje dedenie predmetného majetku“ (pozri aj rozsudky Súdneho dvora zo 17. októbra 2013, Yvon Welte/Finanzamt Velber, vec C-181/12 EU:C:2013:662, body 25 a 26; z 11. septembra 2008, Eckelkamp, vec C-11/07 EU:C:2008:489, body 41 až 45).*
- 41 Súdny dvor Európskej únie ďalej rozhodol, že nepriaznivé daňové zaobchádzanie, ktoré môže odrádzať nerezidentov od nadobudnutia alebo ponechania si nehnuteľného majetku alebo investícií v členskom štáte, predstavuje obmedzenie voľného pohybu kapitálu (pozri rozsudky Súdneho dvora z 31. marca 2011, Ulrich Schröder/Finanzamt Hameln, vec C-450/09, EU:C:2011:198, body 32 a 33; z 12. apríla 2018, Európska komisia/Belgické kráľovstvo, vec C-110/17, EU:C:2018:250, bod 40; z 11. septembra 2014, Verest a Gerards, C-489/13, EU:C:2014:2210, bod 21).
- 42 Článok 65 ods. 1 ZFEÚ stanovuje výnimky zo zásady voľného pohybu kapitálu:
- článok 65 ods. 1 písm. a) umožňuje členským štátom *„uplatňovať príslušné ustanovenia ich daňových zákonov, ktoré rozlišujú daňovníkov podľa miesta bydliska alebo podľa miesta, kde investovali kapitál“*,

- článok 65 ods. 1 písm. b) umožňuje členským štátom „prijat' všetky potrebné opatrenia, najmä v oblasti daňového systému a dohľadu nad finančnými inštitúciami, aby sa zabránilo porušovaniu vnútroštátnych predpisov, alebo stanoviť postupy na ohlasovanie kapitálových pohybov na štatistické alebo správne účely alebo prijať opatrenia, ktoré možno odôvodniť verejným záujmom či verejnou bezpečnosťou“.
- 43 Treba dodať, že opatrenia stanovené v odseku 1 článku 65 nesmú, podľa odseku 3 toho istého článku, byť prostriedkom pre svojvoľnú diskrimináciu alebo skryté obmedzovanie voľného pohybu kapitálu.
- 44 Súdny dvor Európskej únie vykladá výnimku stanovenú v daňových veciach článkom 65 ods. 1 písm. a) ZFEÚ reštriktívne v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava rozlišujúca medzi daňovníkmi, ktorí nie sú v rovnakej situácii, pokiaľ ide o ich bydlisko alebo miesto, kde je investovaný ich kapitál, nie sú automaticky zlučiteľné s článkom 63 ZFEÚ, pretože táto výnimka je sama obmedzená odsekom 3 toho istého článku, ktorý stanovuje, že vnútroštátne ustanovenia nesmú byť prostriedkom pre svojvoľnú diskrimináciu alebo skryté obmedzovanie voľného pohybu kapitálu (pozri rozsudky Súdneho dvora zo 4. septembra 2014, Európska komisia/Spolková republika Nemecko, C-211/13, EU:C:2014:2148, body 45 a 46; z 8. júna 2016, Sabine Hünnebeck/Finanzamt Krefeld, C-479/14, EU:C:2016:412, body 50 až 53).
- 45 Rozdielne zaobchádzanie možno povoliť len vtedy, ak sa týka situácií, ktoré nie sú objektívne porovnateľné, alebo ak je odôvodnené naliehavým dôvodom všeobecného záujmu (pozri rozsudky Súdneho dvora z 30. júna 2016, Max-Heinz Feilen, vec C-123/15, EU:C:2016:496, body 25 a 26; z 3. septembra 2014, Komisia/Španielsko, C-127/12, bod 73; zo 6. júna 2000, Verkooijen, C-35/98, bod 43; zo 7. septembra 2004, Manninen, vec C-319/02 EU:C:2014:2130, bod 29; z 8. septembra 2005, Blanckaert, vec C-512/03 EU:C:2005:516, bod 42; zo 17. septembra 2009, Glaxo Wellcome, vec C-182/08 EU:C:2009:559, bod 68).
- 46 Pokiaľ ide o výnimku stanovenú článkom 65 ods. 1. písm. b), Súdny dvor vo svojom rozsudku z 21. mája 2019, Európska komisia/Maďarsko, vec C-235/17, EU:C:2019:432, bod 103, pripomenul, že „článok 65 ods. 1 písm. b) ZFEÚ treba ako výnimku zo základnej zásady voľného pohybu kapitálu vykladať reštriktívne (rozsudok zo 6. marca 2018, SEGRO a Horváth, C-52/16 a C-113/16, EU:C:2018:157, bod 96)“.
- 47 Súdny dvor Európskej únie tak vo svojom rozsudku z 18. júna 2020, Európska komisia s podporou Švédskeho kráľovstva/Maďarsko, vec C-78/18, EU:C:2020:476, bod 76, mohol konštatovať, že „ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, štátne opatrenie, ktoré obmedzuje voľný pohyb kapitálu, je prípustné len pod podmienkou, že je v prvom rade odôvodnené niektorým z dôvodov uvedených v článku 65 ZFEÚ alebo naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, a v druhom rade, že je v súlade so zásadou proporcionality, čo znamená, že je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa, a to

koherentne a systematicky, a že nejde nad rámec toho, čo je potrebné na jeho dosiahnutie [pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov), C-235/17, EU:C:2019:432, body 59 až 61]“.

- 48 Potrebne opatrenie v zmysle článku 65 ods. 1 písm. b) teda musí mať za cieľ zabrániť porušovaniu zákonov a nariadení (pozri rozsudok z 2. marca 2023, AS Private Bank, A, B a Unimain Holdings LTD/Finansu un kapit la tirgus komisija, vec C-78/21, EU:C:2023:137, bod 60).
- 49 Postupy pri nahlasovaní pohybu kapitálu na účely administratívnych alebo štatistických informácií alebo opatrenia odôvodnené verejným poriadkom alebo verejnou bezpečnosťou musia dodržiavať „zásadu proporcionality, čo vyžaduje, aby boli spôsobilé zaručiť dosiahnutie sledovaného cieľa a nešli nad rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. marca 2018, SEGRO a Horváth, C-52/16 a C-113/16, EU:C:2018:157, body 76 a 77)“ (rozsudok Súdneho dvora z 31. mája 2018, Lu Zheng/Ministerio de Economía y Competitividad, C-190/17, EU:C:2018:357, bod 37).
- 50 Napokon sa BC odvoláva na európske nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 650/2012 zo 4. júla 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve, ktoré umožňuje určiť príslušný súd a rozhodné právo v prípade sporu. V dedičskom konaní po XY však nebolo potrebné riešiť žiadny spor a notár nevykonával žiadnu súdnu funkciu, čo zrejme vylučuje uplatnenie tohto nariadenia.

IV – Prejudiciálne otázky potrebné na vyriešenie sporu

- 51 Článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie stanovuje: „Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať [rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach], ktoré sa týkajú:

a) výkladu zmlúv,

b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

Ak sa takáto otázka položí v prebiehajúcom konaní pred súdnym orgánom členského štátu v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe, Súdny dvor Európskej únie koná bezodkladne.“

- 52 V tomto prípade sa dedičstvo po XY týka dvoch členských štátov, Francúzska a Belgicka, v ktorých zosnulá vlastnila hnutel'ný a nehnuteľný majetok. Zosnulá mala bydlisko v Belgicku, zatiaľ čo jej jediná dedička má bydlisko vo Francúzsku a majetok sa nachádza v oboch členských štátoch. Dedičstvo po nej teda zahŕňa pohyb kapitálu osobnej povahy, ktorý sa týka dvoch členských štátov Európskej únie.
- 53 BC, jej dedička, je zo zákona povinná využiť služby notára na vypracovanie francúzskeho priznania k dedičstvu, ktoré sa vyžaduje podľa daňových predpisov, keďže hodnota dedičstva presahuje 5 000 eur a zahŕňa nehnuteľnosti. V tomto francúzskom priznaní k dedičstvu sa musí uviesť všetok majetok zosnulej, či už sa nachádza vo Francúzsku, alebo v Belgicku.
- 54 V Belgicku takisto podala priznanie k dedičstvu, ktoré vyhotovil belgický notár.
- 55 BC zaplatila daň z dedičstva vo Francúzsku, vypočítanú len z hnutel'ného a nehnuteľného majetku nachádzajúceho sa vo Francúzsku, a potom zaplatila daň z dedičstva v Belgicku, vypočítanú zo všetkého hnutel'ného a nehnuteľného majetku nachádzajúceho sa vo Francúzsku a v Belgicku, ale zníženú o dane zaplatené vo Francúzsku, v súlade s francúzsko-belgickou daňovou zmluvou z 20. januára 1959. Uplatňovanie tejto zmluvy tak umožňuje skutočne predísť porušeniu voľného pohybu kapitálu, pretože zabraňuje dvojitému zdaneniu majetku v dedičstve.
- 56 BC ďalej zaplatila odmenu belgického notára vypočítanú na základe celkovej hrubej hodnoty dedičstva a prostredníctvom preddavku zaplatila odmenu francúzskeho notára vypočítanú takisto na základe celkovej hrubej hodnoty dedičstva – hnutel'ného a nehnuteľného majetku nachádzajúceho sa vo Francúzsku a v Belgicku, v súlade s daňovým návrhom (pozri dôkaz BC č. 4).
- 57 Francúzsky notár tvrdí, že uplatňovanie francúzskeho práva mu umožňuje vypočítať odmenu z celej hrubej hodnoty dedičstva, či už sa daný majetok nachádza vo Francúzsku, alebo nie, v súlade s článkom 800 code général des impôts (Všeobecný daňový zákonník) a článkom A444-63 code de commerce (Obchodný zákonník). V tomto zmysle vystavil svoju daňovú faktúru.
- 58 Hodnota dedičstva, ktoré získala BC, sa tak znižuje o odmenu notára vypočítanú z celkovej hrubej hodnoty dedičstva, čo môže predstavovať porušenie voľného pohybu kapitálu.
- 59 Tento súd si preto kladie otázku, aké dôsledky by sa mali vyvodit' z tohto právneho stavu, ktorý môže odrádzať od investícií rezidenta členského štátu v iných členských štátoch, vo svetle uvedenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie:

- 60 **Otázka 1:** má sa článok 63 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že bráni dvojitému odmeňovaniu notárov dvoch členských štátov Európskej únie riešiacich to isté dedičstvo pozostávajúce z majetku v oboch členských štátoch, pričom aj výpočet odmeny vychádza z celkovej hrubej hodnoty dedičstva, bez zohľadnenia odmeny vyplatené druhému notárovi, aj keď účasť notára právo vyžaduje?
- 61 **Otázka 2:** má sa článok 63 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa odmena notára, ktorého účasť na riešení dedičstva pozostávajúceho z majetku v dvoch členských štátoch Európskej únie právo vyžaduje, vypočítala z celkovej hrubej hodnoty dedičstva, a nie len z hrubej hodnoty dedičstva nachádzajúceho sa v jeho členskom štáte?
- 62 Okrem toho, hoci sa priznanie k dedičstvu vyžaduje podľa daňových predpisov, samotná odmena notára nemá povahu dane. Vnútroštátne predpisy ani francúzsko-belgická zmluva nestanovujú, že odmena notára sa vypočítava z rovnakého základu ako daň. Podľa vnútroštátnej judikatúry sa vymeriavací základ odmeny nemusí nevyhnutne zhodovať s vymeriavacím základom, z ktorého sa vypočítava daň.
- 63 V súčasnej situácii sa na predpis, ktorým sa stanovuje spôsob výpočtu odmeny notára vyhotovujúceho priznanie k dedičstvu, nevzťahuje výnimka stanovená v článku 65 ods. 1 písm. a).
- 64 Účasť notára však vyžaduje predpis daňovej povahy a je podmienkou uplatňovania francúzsko-belgickej zmluvy z 20. januára 1959, ktorá zamedzením dvojitého zdanenia účinne zabráňuje zrejmemu porušeniu voľného pohybu kapitálu.
- 65 V tejto súvislosti Súdny dvor Európskej únie mohol rozhodnúť o uplatňovaní daňových predpisov, ktoré mali za následok zníženie hodnoty dedičstva, a nie o odmene notára, verejného úradníka a úradnej osoby, ktorá má rovnaký účinok a ktorého účasť je povinná vždy, keď má dedičstvo hodnotu vyššiu než 5 000 eur alebo zahŕňa nehnuteľnosti.
- 66 Právna úprava dotknutá vo veci samej by preto mohla byť analyzovaná aj ako výnimka, „príslušné ustanovenie“ daňových zákonov v zmysle článku 65 ods. 1 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
- 67 Tento súd sa preto pýta na rozsah tejto výnimky stanovenej právom Únie:
- 68 **Otázka 3:** majú sa článok 63 ods. 1 a článok 65 ods. 1 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že dvojité odmeňovanie dvoch notárov riešiacich to isté dedičstvo, ktoré sa takisto vypočítava z celkovej hrubej hodnoty dedičstva nachádzajúceho sa v dvoch členských štátoch, môže predstavovať „príslušné ustanovenie ich daňových zákonov“, ktoré predstavuje výnimku zo zákazu obmedzenia pohybu kapitálu stanoveného v prvom z týchto ustanovení, aj keď účasť notára právo vyžaduje?

- 69 Napokon, predpis, ktorý stanovuje spôsoby výpočtu odmeny notára, nemá sám osebe za cieľ predchádzať deliktom ani ohlasovať pohyb kapitálu a nezdá sa, že by bol odôvodnený verejným záujmom alebo verejnou bezpečnosťou.
- 70 Účasť notára je však nutná na účely informovania daňových orgánov s cieľom vypočítať daňové povinnosti týkajúce sa dedičstva a môže mať za cieľ zabrániť páchaniu deliktov v daňovej oblasti.
- 71 V súčasnej situácii Súdny dvor ešte nerozhodoval o odmeňovaní notára, pokiaľ ide o dôsledok predpisov, ktorých cieľom môže byť predchádzanie deliktom v daňovej oblasti, alebo predpisov, ktoré stanovujú postup pri ohlasovaní pohybu kapitálu na štatistické alebo správne účely.
- 72 Tento súd sa preto pýta na rozsah tejto výnimky:
- 73 **Otázka 4:** majú sa články 63 ods. 1 a 65 ods. 1 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že dvojité odmeňovanie dvoch notárov riešiacich to isté dedičstvo, ktoré sa takisto vypočítava z celkovej hrubej hodnoty dedičstva nachádzajúceho sa v týchto dvoch členských štátoch, môže byť potrebným opatrením, aby sa zabránilo porušovaniu vnútroštátnych daňových predpisov, alebo postupom na ohlasovanie kapitálových pohybov na štatistické alebo správne účely predstavujúcim výnimku zo zákazu obmedzenia pohybu kapitálu stanoveného v prvom z týchto ustanovení, aj keď účasť notára právo vyžaduje?
- 74 Je vhodné prerušiť konanie až do odpovede Súdneho dvora na tieto prejudiciálne otázky týkajúce sa výkladu článku 63 ods. 1 a článku 65 ods. 1 písm. a) a b) ZFEÚ.

V – Z TÝCHTO DÔVODOV

My, delegovaná daňová sudkyňa, rozhodujeme verejne prostredníctvom predbežného opatrenia sprístupneného v kancelárii súdu takto:

So zreteľom na článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

ŽIADAME Súdny dvor Európskej únie, aby rozhodol o týchto prejudiciálnych otázkach:

- **Otázka 1:** má sa článok 63 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že bráni dvojitému odmeňovaniu notárov dvoch členských štátov Európskej únie riešiacich to isté dedičstvo pozostávajúce z majetku v oboch členských štátoch, pričom aj výpočet odmeny vychádza z celkovej hrubej hodnoty dedičstva, bez zohľadnenia odmeny vyplatennej druhému notárovi, aj keď účasť notára právo vyžaduje?
- **Otázka 2:** má sa článok 63 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby sa odmena notára, ktorého účasť na

riešení dedičstva pozostávajúceho z majetku v dvoch členských štátoch Európskej únie právo vyžaduje, vypočítala z celkovej hrubej hodnoty dedičstva, a nie len z hrubej hodnoty dedičstva nachádzajúceho sa v jeho členskom štáte?

– **Otázka 3:** majú sa článok 63 ods. 1 a článok 65 ods. 1 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že dvojité odmeňovanie dvoch notárov riešiacich to isté dedičstvo, ktoré sa takisto vypočítava z celkovej hrubej hodnoty dedičstva nachádzajúceho sa v oboch členských štátoch, môže predstavovať „príslušné ustanovenie ich daňových zákonov“, ktoré predstavuje výnimku zo zákazu obmedzenia pohybu kapitálu stanoveného v prvom z týchto ustanovení, aj keď účasť notára právo vyžaduje?

– **Otázka 4:** majú sa články 63 ods. 1 a 65 ods. 1 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že dvojité odmeňovanie dvoch notárov riešiacich to isté dedičstvo, ktoré sa takisto vypočítava z celkovej hrubej hodnoty dedičstva nachádzajúceho sa v týchto dvoch členských štátoch, môže byť potrebným opatrením, aby sa zabránilo porušovaniu vnútroštátnych daňových predpisov, alebo postupom na ohlasovanie kapitálových pohybov na štatistické alebo správne účely predstavujúcim výnimku zo zákazu obmedzenia pohybu kapitálu stanoveného v prvom z týchto ustanovení, aj keď účasť notára právo vyžaduje?

PRERUŠUJEME KONANIE o návrhoch predložených stranami až do odpovede Súdneho dvora Európskej únie na položené prejudiciálne otázky,

[omissis]